

REPUBLIKA HRVATSKA
GRAD ZAGREB

GRADSKI URED ZA GOSPODARSTVO,
EKOLOŠKU ODRŽIVOST I STRATEGIJSKO PLANIRANJE

Odjel za statističke i analitičke poslove

PRIOPĆENJE

12. studenoga 2024.

TRGOVINA NA MALO

SIJEČANJ – RUJAN 2024.

Rast prometa od trgovine na malo u trećem tromjesečju 2024. za 13,0% u odnosu na drugo tromjesečje 2024.

Promet od trgovine na malo u Gradu Zagrebu u razdoblju od srpnja do rujna 2024. u odnosu na razdoblje od travnja do lipnja 2024., prema nominalnim indeksima, porastao je za 13,0%. Najveći rast zabilježen je u djelatnosti Trgovina na malo motornim gorivima i mazivima za 19,6% te u Trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima za 17,8%.

Na godišnjoj razini nastavlja se rast prometa trgovine na malo u Gradu Zagrebu

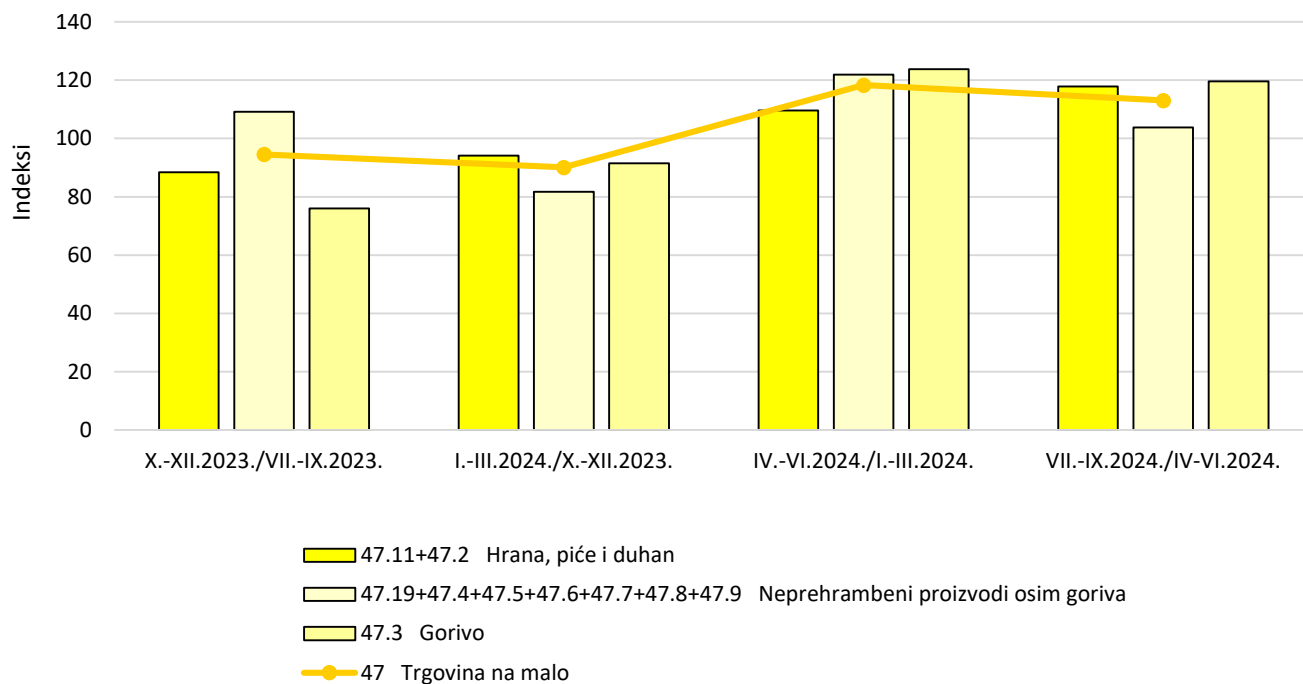
U trećem tromjesečju 2024. u odnosu na isto razdoblje prošle godine, promet od trgovine na malo porastao je za 13,8%. Najveći porast prometa od trgovine na malo ostvaren je u djelatnosti Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) za 12,8%, dok jedini pad prometa bilježi Trgovina na malo internetom ili poštom za 10,6%.

U prvih devet mjeseci 2024. u odnosu na isto razdoblje prošle godine promet od trgovine na malo porastao je za 15,0%. Najveći porast ostvaruje djelatnost Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) za 13,2%, dok jedini pad prometa bilježi Trgovina na malo internetom ili poštom za 5,0%.

Nespecijalizirana trgovina na malo pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima imala je najveći utjecaj na porast prometa

U razdoblju od srpnja do rujna 2024. u usporedbi s istim razdobljem 2023., sve trgovačke struke ostvarile su porast prometa. Najveći utjecaj na rast nominalnog prometa od trgovine na malo imale su trgovačke struke Nespecijalizirana trgovina na malo pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima s rastom prometa za 7,4% i s utjecajem na ukupni indeks prometa od 2,0%, Ljekarne, medicinski i ortopedski proizvodi, optičarski proizvodi, kozmetički i toaletni proizvodi s rastom prometa za 17,7% i s utjecajem na ukupni indeks prometa od 1,3%, te Ostala nespecijalizirana trgovina na malo neprehrambenim proizvodima s rastom prometa za 13,5% i s utjecajem na ukupni indeks prometa od 1,2%.

G 1. LANČANI INDEKSI TRGOVINE NA MALO

Izvor: DZS; obrada: GUGEOSP - Odjel za statističke i analitičke poslove

1. NOMINALNI INDEKSI PROMETA PREMA PRETEŽNOJ DJELATNOSTI POSLOVNIH SUBJEKATA PREMA NKD-u 2007.

		Promet od trgovine na malo ¹⁾		
		<u>VII. - IX. 2024.</u> <u>IV.-VI. 2024.</u>	<u>VII.-IX. 2024.</u> <u>VII.-IX. 2023.</u>	<u>I. - IX. 2024.</u> <u>I. - IX. 2023.</u>
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	113,0	113,8	115,0
47.11 + 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	117,8	107,3	109,1
47.19 + 47.4 + 47.5 + 47.6 + 47.7 + 47.8 + 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima)	103,8	112,8	113,2
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima i mazivima	119,6	102,9	111,4
47.91	Trgovina na malo internetom ili poštom	113,2	89,4	95,0
47 - 47.3	Trgovina na malo, osim specijalizirane trgovine motornim gorivima i mazivima	110,1	109,9	111,2

¹⁾ Vidi Metodološka objašnjenja.

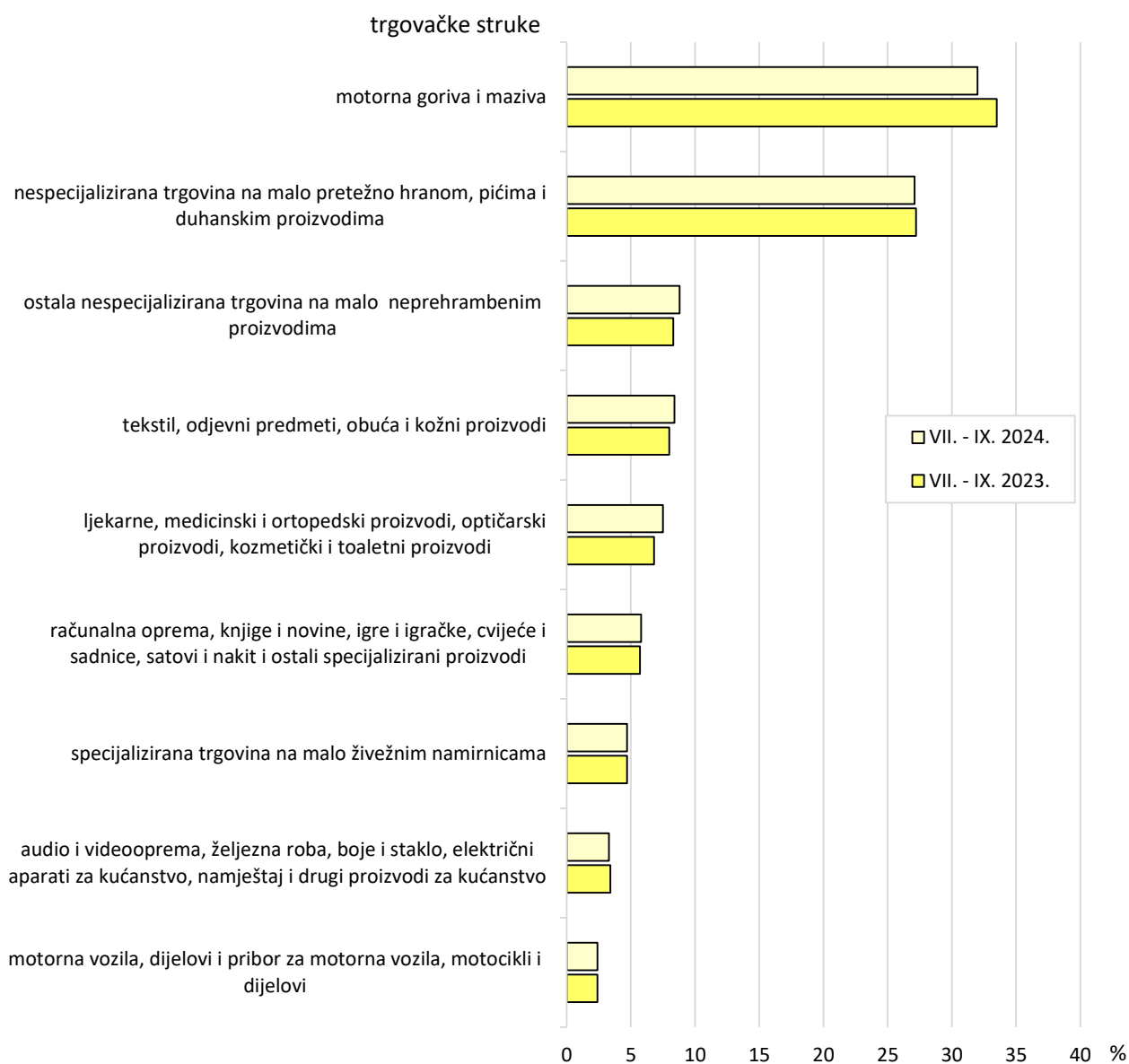
Izvor: DZS

2. NOMINALNI INDEKSI PROMETA OD TRGOVINE NA MALO PREMA TRGOVAČKIM STRUKAMA

	Udio u ukupnom prometu, % VII. - IX. 2024.	Utjecaj na ukupan indeks ¹⁾ , % $\frac{\text{VII. - IX. 2024.}}{\text{VII. - IX. 2023.}}$	Indeksi prometa		
			$\frac{\text{VII. - IX. 2024.}}{\text{IV. - VI. 2024.}}$	$\frac{\text{VII. - IX. 2024.}}{\text{VII. - IX. 2023.}}$	$\frac{\text{I. - XI. 2024.}}{\text{I. - XI. 2023.}}$
Ukupno	100,0	-	112,2	107,5	111,4
Ukupno, osim motornih vozila i motocikala, njihovih dijelova i pribora te motornih goriva i maziva	65,6	-	110,1	110,0	111,1
01 + 03 + 04 Motorna vozila, dijelovi i pribor za motorna vozila, motocikli i dijelovi	2,4	0,1	85,9	106,0	121,8
30 Motorna goriva i maziva	32,0	0,9	119,6	102,9	111,4
11 Nespecijalizirana trgovina na malo pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima	27,1	2,0	118,3	107,4	108,8
19 Ostala nespecijalizirana trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	8,8	1,2	103,0	113,5	112,3
21 + 22 + 23 + 24 + 25 + 26 + 29 Specijalizirana trgovina na malo živežnim namirnicama	4,7	0,4	114,1	108,0	110,2
73 + 74 + 75 Ljekarne, medicinski i ortopedski proizvodi, optičarski proizvodi, kozmetički i toaletni proizvodi	7,5	1,3	104,1	117,7	124,0
51 + 71 + 72 Tekstil, odjevni predmeti, obuća i kožni proizvodi	8,4	1,1	104,8	112,9	109,8
43 + 52 + 54 + 59 + 63 Audio i videooprema, željezna roba, boje i staklo, električni aparati za kućanstvo, namještaj i drugi proizvodi za kućanstvo	3,3	0,2	95,7	107,1	110,0
41 + 42 + 53 + 61 + 62 + 64 + 65 + 76 + 77 + 78+79 Računalna oprema, knjige i novine, igre i igračke, cvijeće i sadnice, satovi i nakit i ostali specijalizirani proizvodi	5,8	0,6	108,7	110,1	109,4

¹⁾ Vidi Metodološka objašnjenja.

G 2. STRUKTURA PROMETA TRGOVINE NA MALO PREMA TRGOVAČKIM STRUKAMA, SRPANJ - RUJAN, 2023. I 2024.

Izvor: DZS; obrada: GUGEOSP - Odjel za statističke i analitičke poslove

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA¹⁾

Od siječnja 2024. bazna godina promijenjena je na 2021., a nova jedinica promatranja jest jedinica po vrsti djelatnosti (JVD).

Od siječnja 2024. glavni kriterij praćenja prometa po trgovačkim strukama temelji se na onome što se prodaje, a ne na kanalima prodaje te se više ne objavljuju indeksi prometa za trgovačke struke Trgovina na malo internetom ili poštom i Ostala trgovina na malo izvan prodavaonica.

Podaci za Grad Zagreb za 2023. su također preračunati na novu jedinicu promatranja (JVD) jedinicu prema vrsti djelatnosti.

Izvor podataka

Podaci o prometu od trgovine na malo rezultat su redovitog istraživanja Mjesečni izvještaj trgovine na malo (obrazac TRG-1) i administrativnih izvora podataka (datoteka fiskalizacije Porezne uprave).

Podaci se prikupljaju pomoću mrežne aplikacije (tzv. CAWI). Izvještajne jedinice neposredno ispunjavaju podatke na e-obrascu TRG-1, koji se nalazi na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

Metodologija za istraživanje temelji se na Uredbi (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika te Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika.

Istraživanje se provodi na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.).

Obuhvat i usporedivost

Jedinice promatranja jesu poslovni subjekti (pravne osobe i obrtnici) koji su prema pretežnoj djelatnosti registrirani u trgovini na malo (odjeljak 47 NKD-a 2007.). Obuhvaćeni su i izabrani poslovni subjekti iz ostalih djelatnosti ako obavljaju trgovinu na malo. Najvažnija poduzeća s više djelatnosti podijeljena su u tzv. jedinice po vrsti djelatnosti kako bi se poboljšala homogenost rezultata statističkih istraživanja po djelatnostima, a time i međunarodna usporedivost tih rezultata.

Istraživanje se provodi metodom uzorka. Okvir za izbor uzorka jesu poslovni subjekti ili njihovi dijelovi registrirani u Statističkome poslovnom registru Državnog zavoda za statistiku. Od 2021. okvir za izbor uzorka proširen je s pomoću administrativnog izvora podataka (datoteka fiskalizacije Porezne uprave).

Poslovni subjekti razvrstani su prema pretežnoj djelatnosti na temelju NKD-a 2007. (NN, br. 58/07. i 123/08.). Prema veličini razvrstani su na razrede od 1 do 7.

Kriterij za određivanje veličine poslovnog subjekta jest broj zaposlenih. Poslovni subjekti veličine 1 jesu oni s 0 – 4 zaposlenih, veličine 2 s 5 – 9 zaposlenih, veličine 3 s 10 – 19 zaposlenih, veličine 4 s 20 – 49 zaposlenih, veličine 5 s 50 – 99 zaposlenih, veličine 6 sa 100 – 249 zaposlenih i veličine 7 s 250 i više zaposlenih. Za poslovne subjekte kojima je pretežna djelatnost izvan trgovine upotrebljava se broj zaposlenih u trgovinskim djelatnostima.

Metoda koja se koristi za izbor uzorka jest *cut-off* metoda. Uzorkom su obuhvaćeni svi poslovni subjekti s 10 i više zaposlenih te *cut-off* metodom one jedinice koje imaju manje od 10 zaposlenih, a svojim prometom obuhvaćaju 70% ukupnog prometa u svakom razredu odjeljka 47 NKD-a 2007. Zbog primjene *cut-off* metode odabira uzorka ne izračunavaju se standardna pogreška i koeficijent varijacije.

Primjenom Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) došlo je do promjene u načinu obrade podataka o prometu trgovine na malo u Gradu Zagrebu. Od rujna 2020. podaci se obrađuju prema sjedištu poslovnog subjekta (organizacijski princip), tj. obuhvaćeni su poslovni subjekti registrirani u Statističkome poslovnom registru Državnog zavoda za statistiku sa sjedištem u Gradu Zagrebu.

Mjesečni podaci o prometu trgovine na malo obrađeni prema sjedištu poslovnog subjekta za 2019. i 2020. dostupni su u Excel formatu na poveznici [Trgovina na malo](#).

Definicije

Promet je vrijednost svih prodanih roba i obavljenih usluga na tržištu tijekom mjeseca, bez obzira na to jesu li naplaćene. U promet je uključen porez na dodanu vrijednost.

Promet od trgovine na malo jest promet što ga ostvaruju svi poslovni subjekti koji tu djelatnost obavljaju bez obzira na pretežnu djelatnost u kojoj su registrirani.

Trgovačke struke predstavljaju stvarni pretežni asortiman prodaje u trgovini na malo.

Nominalni indeksi prometa prikazuju kretanje prometa u tekućim cijenama.

Utjecaj na ukupan indeks pokazuje umnožak udjela trgovačke struke u ukupnom prometu i stope rasta ili pada prometa u tromjesečju tekuće godine u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine podijeljen sa 100.

¹⁾ Izvor: DZS

Kratice

br.	broj
CAWI	računalno potpomognuto internetsko anketiranje
DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska unija
GUGEOSP	Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje
JVD	jedinica po vrsti djelatnosti
NKD 2007.	Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.
NN	Narodne novine
tj.	to jest
tzv.	takozvani

Znakovi

-	nema pojave
%	postotak

Privedio i objavio Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje
Odjel za statističke i analitičke poslove
telefon: 01/610-1950
<https://www.zagreb.hr/statistika/30>
e-mail: statistika@zagreb.hr
Sv. Ćirila i Metoda 5, Zagreb